

ПрАТ «ВНЗ «Міжрегіональна Академія управління персоналом»
Одеський інститут МАУП
Кафедра правових дисциплін
<http://odessa.maup.com.ua/about-institute/kafedry/kafedra-prava/>
СИЛАБУС

Назва дисципліни	Право міжнародних договорів
Викладач (-і)	д.ю.н., професор кафедри Олександр Миколайович Капля,, викладач Андрій Петрович Перов
Портфоліо викладача (-ів)	http://odessa.maup.com.ua/about-institute/kafedry/kafedra-prava/
Контактний тел.	0674049706 0677636874
Е-mail:	<i>kaplia.oleksandr@gmail.com</i> <i>perovadvocat@gmail.com</i>
Сторінка дисципліни на сайті	http://odessa.maup.com.ua/upload/editor/files/%D0%A1%D0%B8%D0%BB%D0%B0%D0%B1%D1%83%D1%81_%D0%9F%D1%80%D0%B0%D0%B2%D0%BE_%D0%BC%D1%96%D0%B6%D0%BD%D0%B0%D1%80%D0%BE%D0%B4%D0%BD%D0%B8%D1%85_%D0%B4%D0%BE%D0%B3%D0%BE%D0%B2%D0%BE%D1%80%D1%96%D0%B2(1).pdf

- 1. Коротка анотація до дисципліни.** Навчальна дисципліна «Право міжнародних договорів» є невід’ємною складовою навчального плану підготовки магістрів права, має своїм завданням сформулювати у студентів глибокі теоретичні і практичні знання з права міжнародних договорів.
- 2. Мета:** вивчення навчальної дисципліни «Право міжнародних договорів» полягає у розкритті основних принципів фундаментальних галузей міжнародного права, теоретичних проблем і зв’язку теоретичних аспектів міжнародного права з практикою правозастосування, напрямів міжнародно-правової діяльності України на сучасному етапі її розвитку; основних проблем міжнародного права України.
- 3. Завдання:** Основними завданнями навчальної дисципліни «Право міжнародних договорів» є:
 - прищеплення у студентів навичок самостійного опрацювання навчальної та наукової літератури в процесі підготовки до питань, що виносяться на семінарське заняття, а також в процесі самостійного написання рефератів;
 - заохочення студентів до активної роботи по обговоренню питань з методики викладання;
 - прищеплення їм навичок творчо мислити, самостійно формулювати, викладати та аргументувати свої думки;
 - здатність до абстрактного, логічного та критичного мислення, аналізу і синтезу;
 - здатність застосовувати знання в професійній діяльності у стандартних та окремих нестандартних ситуаціях;
 - визначати вагомість та переконливість аргументів в оцінці заздалегідь невідомих умов та обставин;
 - давати короткий висновок щодо окремих проблем з достатньою обґрунтованістю;
 - оцінювати недоліки і переваги аргументів, аналізуючи відому проблему;
 - застосовувати набуті знання у різних правових ситуаціях, виокремлювати значущі факти і формувати обґрунтовані правові висновки.

4. Формат курсу: очний (online) та заочний (offline). Проведення лекцій, семінарсько-практичних занять та консультацій, самостійної роботи студентів (СРС) для кращого розуміння тем курсу, індивідуальних завдань (ІНДЗ).

5. Програмні результати навчання (інтегральні, фахові компетентності):

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- основні теоретичні концепції стосовно імперативного принципу *pacta sunt servanda*;
- історію формування і розвитку галузі права міжнародних договорів;
- структуру та інститути галузі права міжнародних договорів;
- стадії укладання міжнародного договору;
- особливості дії міжнародного договору у просторі та часі;
- підстави нечинності міжнародного договору;
- особливості місця міжнародного договору як джерела сучасного міжнародного права;
- проблеми та перспективи розвитку міжнародної договірної практики України.

уміти:

- аналізувати зміст міжнародного договору;

здійснювати правовий аналіз міжнародних та внутрішньодержавних нормативних актів, що стосуються права міжнародних договорів

6. Тривалість курсу. 150 годин (5 кредитів ЄКТС), з них: 50 годин аудиторної роботи; 100 годин – самостійної роботи, екзамен – 2 години.

7. Статус дисципліни: обов'язкова.

8. Пререквізити: Навчальна дисципліна «Право міжнародних договорів» належить до обов'язкових компонентів освітньої програми за спеціальністю «Право», галузі знань «Право». Вивчення дисципліни повинно базуватись на знаннях, отриманих студентами під час опанування ними фундаментальних положень конституційного, міжнародного права, права Європейського Союзу та інших суміжних правових дисциплін і курсів: Міжнародне публічне право: основи теорії права, Міжнародне економічне право, Міжнародне трудове право, Міжнародно-правовий механізм захисту прав людини, Право міжнародної безпеки.

9. Технічне й програмне забезпечення /обладнання – використовувати електронні сервіси Верховної Ради України. Використання комп'ютерів Одеського інституту з їх програмним забезпеченням, власних ноутбуків для презентацій результатів СРС, екрана в ауд. 1, принтера. Передбачено роботу в ІНТЕРНЕТ та спілкування електронною поштою, в Zoom та за допомогою Вайберу.

10. Політика курсу – політика відвідуваності та наявності у студента необхідних нормативно-правових джерел, комунікації з викладачем та користування електронними девайсами, дотримання вимог Етичного кодексу студента та академічної доброчесності. Прослуховуючи цей курс, Ви погодились виконувати положення академічної доброчесності: Складати всі проміжні та фінальні завдання самостійно без допомоги сторонніх осіб. Надавати для оцінювання лише результати власної роботи, а не плагіат. Не вдаватися до кроків, що можуть нечесно покращити ваші результати чи погіршити/покращити результати інших студентів. У випадку порушень цих вимог – реагування відповідно до Етичного кодексу Інституту. Не вітаються запізнення на пари та пропуски занять.

11. Зміст дисципліни: Курс складається з двох змістових модулів. Кожен модуль, у свою чергу, складається з лекційної та семінарської частин:

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. Загальнотеоретичні категорії права міжнародних договорів

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. Процедура укладання міжнародних договорів

12. Форми і методи навчання.

Основними видами навчальних аудиторних занять є **лекції, семінарські заняття, консультації**.

При викладанні **лекційного матеріалу** передбачено поєднання таких форм і методів навчання, як лекції-бесіди, лекції-візуалізації.

При проведенні **семінарських занять** передбачено поєднання таких форм і методів навчання як робота у малих групах, дискусія, публічний виступ, групові проекти та кейс-завдання.

Ви працюєте з інформацією вдома, зокрема з використанням мережі Інтернет (*див. рекомендовану літературу*), під час занять виконуєте усні та письмові завдання, виступаєте з доповідями і презентаціями, підготовленими як групою так і індивідуально, моделюєте поведінку у конкретних професійних ситуаціях. Програмою курсу передбачено такі проекти:

- Виступ або презентація за темою **індивідуального завдання** (ІНДЗ)
- Виступ-інформування за темами семінарських занять.

13. Оцінювання знань здійснюється відповідно до «Положення про оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти в Одеському інституті ПрАТ «ВНЗ «МАУП»

Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Вид діяльності студента	Максимальна к-сть балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2	
		кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	8	8	9	9
Відвідування семінарських занять	1	4	4	4	4
Робота на семінарському занятті	10	4	40	4	40
Виконання завдань для самостійної роботи	5	1	5	1	5
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25
Виконання ІНДЗ	30	30			
Разом	-	82		-	83
Максимальний бал					195
195:100=1,95. Студент набрав X балів; Розрахунок X: 1,95 = загальна кількість балів ЄКТС студента.					100 б. ЄКТС

13. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання.

Під час вивчення курсу виконуються **2 самостійні роботи** (завдання до самостійної роботи див.: Робоча навчальна програма дисципліни, п.п.б.3).

Критерії оцінювання:

- змістовність – 3 бали
- відповідність темі та вимогам оформлення – 2 бали.

Максимальна кількість балів за самостійну роботу – **5 балів**.

14. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання.

Модульний контроль відбувається в кінці вивчення блоків змістових модулів і здійснюється у вигляді виконання індивідуальних завдань-кейсів за тематикою

самостійного вивчення матеріалу відповідного змістового модуля. Під час модульного контролю оцінюються такі компоненти:

- Повнота розкриття теми – 15 балів
- Якість інформації – 5 балів
- Самостійність та креативність – 5 балів

Максимальна кількість балів - 25 балів.

15. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання: Екзамен.

Відбувається у формі надання письмових відповідей та в разі потреби додаткового усного спілкування.

16. Орієнтовний перелік питань для семестрового комплексного контролю

1. Поняття права міжнародних договорів.
2. Волевиявлення як необхідний чинник участі у майбутньому договорі.
3. Односторонні заяви як форма участі у договорі.
4. Інститути права міжнародних договорів.
5. Принцип *pacta sunt servanda* та його роль у сучасному світі.
6. Принцип виконання договору незалежно від внутрішньої обстановки в державі.
7. Принцип дії непереборної сили у договорах та врахування його при укладанні договору.
8. Відповідальність за недотримання принципів права міжнародних договорів.
9. Види міжнародних договорів у стародавніх держав.
10. Процедура укладання міжнародних договорів в Стародавньому світі.
11. Роль церкви при складанні та укладанні міжнародних договорів у добу Середньовіччя.
12. Зародження та розвиток перших звичаїв в права міжнародних договорів.
13. Укладання міжнародних договорів в добу Середньовіччя та Відродження.
14. Поняття кодифікації права міжнародних договорів.
15. Поняття прогресивного розвитку права міжнародних договорів.
16. Доктринальна кодифікація права міжнародних договорів.
17. Класифікація договорів за формою їх укладання.
18. Класифікація договорів за матеріальними ознаками.
19. Відмінність між договором-законом та договором-угодою.
20. Відмінність загальних договорів від спеціальних договорів.
21. Відмінність нормативних договорів від договорів про створення міжнародних організацій.
22. Класифікація міжнародних договорів за формальними ознаками, видами і кількістю сторін.
23. Загальна характеристика Віденської конвенції про право міжнародних договорів.
24. Загальна характеристика Віденської конвенції про право договорів між державами і міжнародними організаціями або між міжнародними організаціями 1986 р.
25. Загальна характеристика Віденської конвенції про правонаступництво держав щодо договорів 1978 р.
26. Сторони в міжнародній угоді (загальна характеристика).
27. Поняття, категорії та правові наслідки учасників стосовно договору.
28. Право на участь у міжнародних договорах.
29. Органи, уповноважені представляти державу (міжнародну організацію) щодо укладання договору.
30. Повноваження на ведення переговорів.
31. Національне законодавство різних країн щодо правового регулювання статусу суб'єктів, учасників міжнародних договорів.
32. Національне законодавство різних країн щодо розподілу функцій різних державних органів, які можуть бути учасниками міжнародних договорів.
33. Міжнародна організація як сторона в міжнародній угоді.
34. Співвідношення міжнародного договору і внутрішньодержавного закону.
35. Конституція України про дію норм міжнародних договорів.

36. Закон України “Про міжнародні договори України” в редакції від 02.01.2020 р.
37. Нормотворчий процес у міжнародному праві та його юридична природа.
38. Міжнародне право і національне законодавство щодо вирішення питання про укладання міжнародного договору.
39. Стадії укладання міжнародного договору (загальна характеристика).
40. Призначення уповноважених на ведення переговорів. Установи та особи, які мають право на ведення переговорів.
41. Ведення переговорів, обговорення проектів текстів угоди, внесення змін, винесення контрпропозицій. Повноваження залучених експертів.
42. Структура договору.
43. Порядок прийняття тексту договору.
44. Поняття "автентичний".
45. Узгодження тексту та встановлення автентичності.
46. Вираження згоди на обов'язковість міжнародного договору.
47. Випадки правомірності відмови від згоди на обов'язковість договорів.
48. Укладання договорів у спрощеній формі. Характер таких договорів.
49. Набуття договорами юридичної сили.
50. Умови дійсності договорів.
51. Абсолютна і відносна недійсність міжнародних договорів.
52. Форми надання згоди на обов'язковість для держав укладених ними міжнародних договорів.
53. Набрання чинності міжнародним договором.
54. Дія міжнародного договору в часі і просторі.
55. Строкові, безстрокові, невизначено строкові угоди. Пролонгація.
56. Відсутність у міжнародному договорі зворотної сили. Поновлення міжнародного договору.
57. Застосування попередніх та нових договорів, укладених з того самого питання.
58. Поняття і способи припинення дії договорів (загальна характеристика).
59. Денонсація і анулювання міжнародних договорів.
60. Настання умови, яка скасовує міжнародний договір.
61. Припинення існування держави чи зміна її статусу як випадок припинення дії договору.
62. Виникнення нової імперативної норми загального міжнародного права та *rebus sic stantibus* як випадки припинення дії договору.
63. Призупинення дії міжнародних договорів.
64. Поняття, цілі та принципи тлумачення норм міжнародного договору.
65. Доктринальні підходи до тлумачення норм міжнародного права.
66. Автентичне тлумачення (принцип *ejus est inter pretatio condere*).
67. Одностороннє і колективне тлумачення.
68. Тлумачення після укладання договору щодо документів, прийнятих у розвиток договору.
69. Процедури усунення суперечностей при колективному тлумаченні договору.
70. Тлумачення договору міжнародним суддею (або арбітром), компетенція та сфера дії.
71. Особливості тлумачення міжнародних договорів міжнародними організаціями.
72. Засоби тлумачення: мовне або граматичне, логічне, систематичне, історичне, звичайне. Поширене та обмежене тлумачення.
73. Зміст внутрішньодержавної функції ратифікації.
74. Національний та міжнародний контроль за виконанням угод.
75. Міжнародні гарантії виконання міждержавних угод.
76. Міжнародний контроль за виконанням міждержавних угод.
77. Інститут депозитарію.
78. Реєстрація і опублікування міжнародних договорів.
79. Інститут застереження.

80. Випадки неможливості внесення застережень.
81. Право на зняття застереження.
82. Національні засоби контролю за виконанням міжнародних угод. Організаційні заходи.
83. Законодавче забезпечення виконання міжнародних угод.
84. Вплив війни на договори.
85. Національне законодавство України та міжнародне право.
86. Види міжнародних договорів за законодавством України.
87. Укладення міжнародних договорів України.
88. Надання згоди на обов'язковість міжнародних договорів України.
89. Застереження до міжнародних договорів України.
90. Відповідальність за порушення міжнародних договорів.

17. Шкала відповідності оцінок

Сума балів за всі види навчальної діяльності	ОцінкаECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
68-74	D	задовільно	
60-67	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

18. Рекомендовані джерела (література):

ОСНОВНА

1. Конституція України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР.
URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>(редакція від 21.02.2019 р.).
2. Про міжнародні договори України: Закон України від 29.06.2004 р. № 1906-IV.URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1906-15> (редакція від 02.01.2020р.)
3. Про правонаступництво України: Закон України від 05.10.1991р. № 1543-XII.
URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1543-12>
4. Віденська конвенція про право міжнародних договорів: Конвенція від 23.05.1969 р.
URL:https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_118
5. Віденська конвенція про право міжнародних договорів між державами і міжнародними організаціями або між міжнародними організаціями 1986 р.
6. Віденська конвенція про правонаступництво держав щодо договорів 1978 р.
7. Регистрация и опубликование договоров и международных соглашений, правила для введения в действие ст. 102 Устава ООН: Резолюция ГА ООН от 14 декабря 1946 г.URL:
https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_840
8. Баскин Ю. Я., Фельдман Д. И. История международного права. М., 1990.
9. Блищенко И., Дориа Ж. Прецеденты в международном публичном и частном праве. М., 1999.
10. Власов Ю. Л. Проблемы толмачення норм права. К., 2001.
11. Денисов В. И. Развитие теории и практики взаимодействия международного права и внутреннего права. К., 1992.
12. Дмитрієв А. І., Муравйов В. І. Міжнародне публічне право: Навч. посіб. / Відп. ред. Ю. С. Шемшученко, Л. В. Губерський. К., 2000.

13. Дружков М. П. Заключение многосторонних договоров в рамках иподэгидоймеждународныхорганизаций. К., 1986.
14. Евинтов В. И. Многосторонние договоры в современном международном праве. К., 1979.
15. Иванов С. И. Действие во времени международных договоров и договорных норм. Свердловск, 1982.
16. Каламакарян Р. А. Фактор времени в праве международных договоров. М., 1989.
17. Курс международного права: В 7 т. М., 1990. Т. 4.
18. Лукашук И. И. Международное право: Учебник: В 2 т. М., 1997.
19. Лукашук И. И. Стороны в международных договорах. М., 1966.
20. Лукашук І. І., Лукашук О. І. Право на участь в міжнародних договорах // Рад. держ. і право. 1985. № 4.
21. Лукашук І. І., Лукашук О. І. Толкование норм международного права. М., 2002.
22. Мартиненко П. Ф. Міжнародне право і українська конституція //Наук. вісн. Дипломатичної академії України. К., 2000. Вип. 4.
23. Мережко О. О. Право міжнародних договорів: сучасні проблеми теорії та практики: Монографія. К., 2002 р.
24. Международное право: Учебник / Отв. ред. Ю. М. Колосов, В. И. Кузнецов. М., 1994.
25. Международное право: Учебник для вузов / Г. В. Игнатенко, В. Я. Суворов, О. М. Тиунов; Под ред. Г. В. Игнатенко. М., 1995.
26. Международное право в документах. М., 1982.
27. Международное право: Учебник. М.: Юрид. лит., 1994 г.
28. Реализация международно-правовых норм во внутреннем праве /Отв. ред. В. Н. Денисов, В. И. Евинтов. К., 1992.
29. Ріяка В. О. Ратифікація міжнародних договорів. К., 1983.
30. Талалаев А. Н. Венская конвенция о праве международных договоров: Комментарий. М., 1997.
31. Талалаев А. Н. Право международных договоров: Действие и применение договоров. М., 1985.
32. Талалаев А. Н. Право международных договоров. Договоры с участием международных организаций. М., 1989.
33. Україна в міжнародно-правових відносинах / Відп. ред. В. Л. Чубарев, А. С. Мацко. К., 1996. Кн. 1. Боротьба зі злочинністю та взаємна правова допомога.
34. Україна в міжнародно-правових відносинах / Відп. ред. акад. Ю. С. Шемшученко, д-р юрид. наук В. І. Акуленко. К., 1997. Кн. 2. Правова охорона культурних цінностей.
35. Ульянова Н. М. Загальні багатосторонні договори в сучасних міжнародних відносинах. К., 1981.
36. Шатров В. П., Шилтах В. Х. Неправомерные договоры в международном праве. М., 1986.

Інформаційні ресурси в Інтернеті:

1. Законодавство України [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>.
2. Ліга: Закон. База законодавства України [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.ligazakon.ua/ua/>
3. Український юридичний портал [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://radnuk.info/>.
4. Всеукраїнський юридичний портал [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://legalans.com/ua>.
5. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського [Електронний ресурс] — Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua>.

6. Міністерство освіти і науки України [Електронний ресурс] – Режим доступу:
<http://www.mon.gov.ua>.